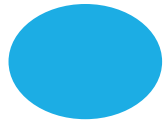
DEMOKRACIE A OBČANSKÁ SPOLEČNOST

Agnieszka Zogata-Kusz, Ph.D.

Proč tento předmět?

- Sociální práce je praktická profese a vědecký obor, které podporují sociální změnu a rozvoj, sociální soudržnost, empowerment a osvobozování (*liberation*) lidí. Zásady sociální spravedlnosti, lidských práv, kolektivní zodpovědnosti a respektování rozdílností jsou základem sociální práce.

  S pomocí teorií sociální práce, sociálních věd, humanitních oborů a tradičních (původních) poznatků, sociální práce zapojuje lidi a struktury do řešení problémů života a do posilování sociálního blaha (IASSW a IFSW 2014)

- Co je podle Vás demokracie?
- Jak se podle Vás pozná demokracie?

Demokracie

- Demokracie - řecky: δημοκρατία, dēmokratiā, od dēmos 'lid' a kratos 'vláda' = vláda lidu.

vláda většiny spojená s ochranou práv menšin

zabránit tyranii většiny

jak? např. umožněním:

existenci opozičních stran, různých zdrojů informací, shromažďování (včetně protestů) atd.

Demokracie

- Minimalistické pojetí demokracie: stačí svobodné volby (Schumpeterová koncepce volební demokracie).

- Stačí svobodné volby?

Zjistěte

- Zjistěte oficiální výsledky parlamentních voleb v ČR v roce 2025
- Kdo vyhrál volby?
- S kolika procenty?
- Jaká byla volební účast? (a v absolutních číslech?)
- Takže: Kolik lidí skutečně podpořilo vítěznou politickou koalici?
- Kolik procent ze všech občanů ČR? (asi)
- Viděli jste program této politické koalice?
- Co myslíte: Kolik voličů vítězného politického hnutí podporuje každý jednotlivý bod jeho volebního programu?

- Maximalistické pojetí demokracie: např. polyarchie Roberta A. Dahla.

NEZBYTNÉ POLITICKÉ INSTITUCE PODLE R. A. DAHLA

- Volení státní činitele.
- Svobodné, spravedlivé a časté volby.
- Svobodu projevu.
- Různé zdroje informací.
- Svobodu shromažďování a sdružování.
- Občanství zahrnující všechny dospělé lidi.

Kritéria demokratického procesu podle R.A. Dahla

- účinná participace (všichni mají rovnou a efektivní příležitost sdělit ostatním svá stanoviska);
- volební rovnost (možnost volit + stejná váha);
- poučené porozumění (v rozumné době mít efektivní a rovnou možnost dozvědět se o alternativních postupech a jejich důsledcích);
- kontrola nad nastolováním témat (agendy) k projednání (jaká témata a jak budou projednávána, to dává možnosti změny);
- zapojení (zahrnutí) všech dospělých.

- Proč demokracie?

Demokracie má následující kladné důsledky

- Zabraňuje vzniku tyranie.
- Zajišťuje základní práva.
- Zajišťuje všeobecnou svobodu.
- Umožňuje lidem, aby rozhodovali sami o sobě.
- Umožňuje mravní samostatnost (svoboda sebeurčení, možnost žít podle zákonů, jež si lidé sami zvolí).
- Umožňuje rozvoj člověka.
- Chrání základní osobní zájmy lidí.
- Zajišťuje politickou rovnost.

- Moderní demokracie navíc:
  - Usiluje o mír.
  - Usiluje o prosperitu.

(Dahl 2001)

Co je důležité pro demokracii?
Morálka a vědomí povinnosti

Masaryk:
Nebát se a nekrást

Havel:
Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí

Hnutí Solidarita a Jan Pavel II:
Není svobody bez solidarity.

Jan Pavel II:
politická moc má být „*službou člověku a společnosti*“, nikoli prostředkem osobního nebo skupinového prospěchu

John F. Kennedy:
Ask not what your country can do for you – ask what you can do for your country.

VOLBY DO AKADEMICKÉHO SENÁTU CMTF

12 senátorů:
8+4 na 3 roky

AS CMTF především:

a) na návrh děkana rozhoduje o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení fakultních pracovišť,

b) schvaluje návrhy vnitřních předpisů fakulty na návrh děkana

d) schvaluje rozdělení finančních prostředků fakulty předložené děkanem a kontroluje jejich využívání,

e) schvaluje výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření fakulty předložené děkanem,

f) schvaluje podmínky pro přijetí ke studiu ve studijních programech uskutečňovaných na fakultě,

g) dává děkanovi předchozí souhlas ke jmenování a odvolání členů Vědecké rady CMTF a členů Disciplinární komise CMTF,

h) usnáší se o návrhu na jmenování děkana, popřípadě navrhuje jeho odvolání z funkce,

i) na návrh děkana schvaluje Strategický záměr vzdělávací a tvůrčí činnosti CMTF vypracovaný v souladu se strategickým záměrem UP po projednání ve VR CMTF,

j) vyjadřuje se k návrhům studijních programů uskutečňovaných na CMTF,

k) vyjadřuje se k záměru děkana jmenovat nebo odvolat proděkany

Jednání

volby.upol.cz

Občanská společnost

- Co to je?
- Co to není?
- Proč to je? (K čemu je to dobré)

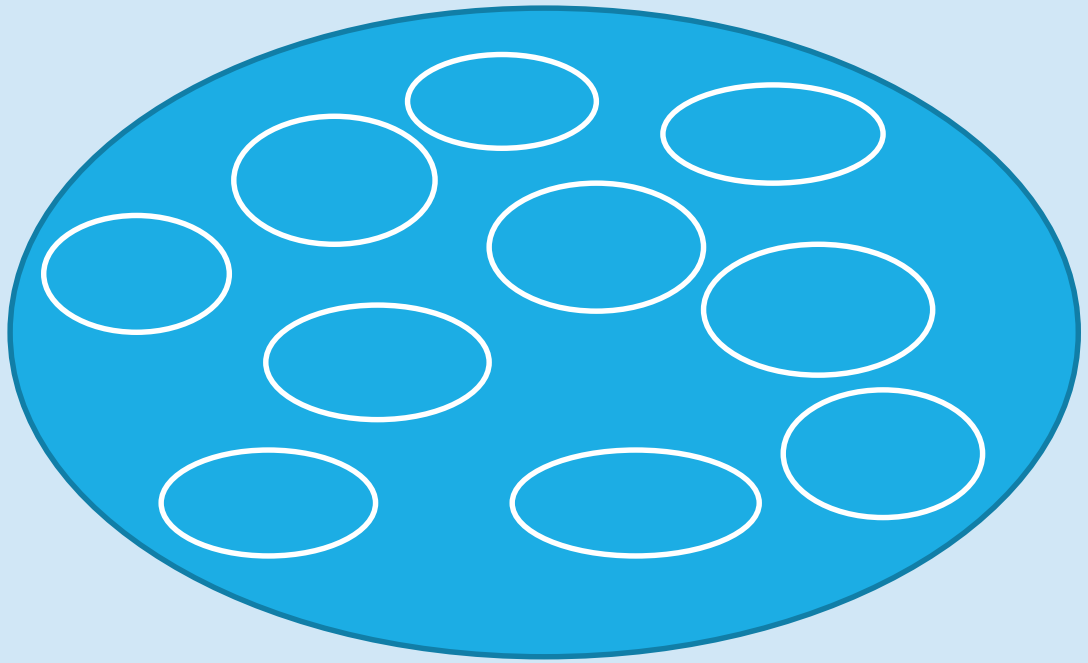
Občanská společnost – pojem

Občané, kteří se dobrovolně podílejí na spravování věcí veřejných (Frič 2016)

- Co patří do občanské společnosti? (co tvoří OS?)

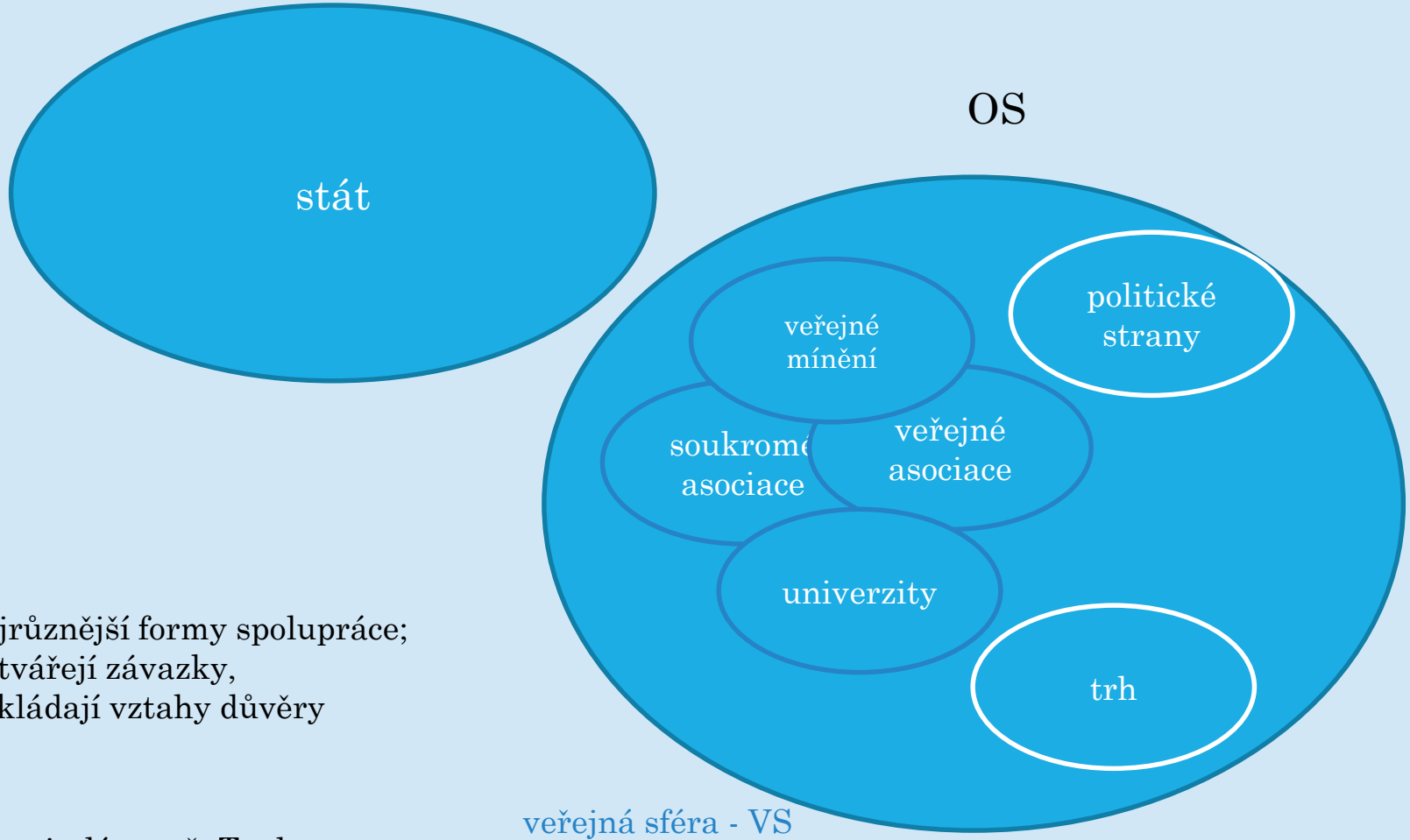
OS PODLE GENERALISTŮ

OS jako konkurenční pojem k *demokracii*

Představitelé, např. Gellner, Pérez-Díaz

OS PODLE MAXIMALISTŮ

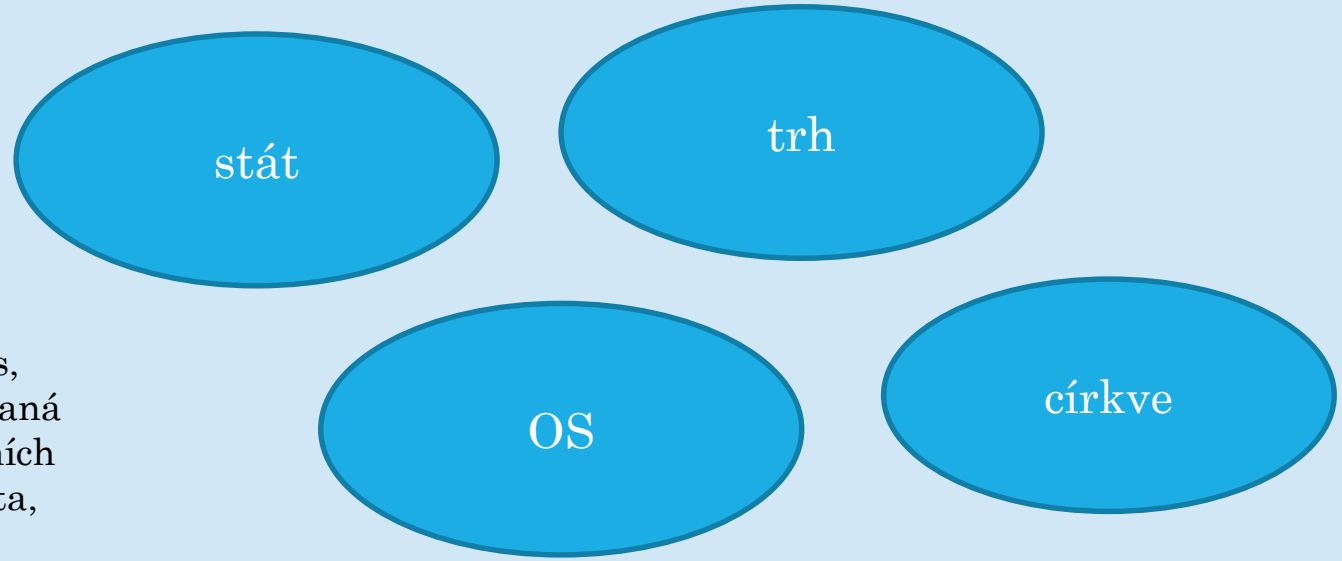

OS:

- nejrůznější formy spolupráce;
- vytvářejí závazky,
- zakládají vztahy důvěry

Představitelé, např. Taylor

OS PODLE MINIMALISTŮ

OS

- jako hodnotový konsenzus, rozvinutá komunita, svázaná těsnou sítí interpersonálních vztahů (loajalita, solidarita, závazky);
- zájem o obecné blaho,
- bohatý občanský život,
- sféra solidarity, nestrannosti

OS jako protiklad státu a trhu

Představitelé, např. J. Alexander